

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	Kiadó laptulajdonos:	== Egyesszám ára 4 fillér. ==
Helyben: Negyedévre	3 korona.	Rudnyánszky Gyula.	László József.	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Egész évre	12 "			Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275
Videken: Negyedévre	5 "			
Egész évre	20 "			

Az új Házban.

— október 8.

Ma megnyílnak az új parlamenti palota kapui, hogy pompás helyiségei befogadják a törvényhozás tagjait, képviselőket és főrendeket. A monumentális épület kupolája ugyanoly magasra emelkedik, mint a tulsó parton fekvő hegyesikön emelt, legújabbban lényegesen megnagyobbított, királyi fényvel berendezett várpalota. A próbavilágítás, melyet a napokban tartottak egy este, a budai oldalról nézve ugyanoly főséges benyomást keltett, mint a kivilágított királyi várpalota a pesti oldalról és abban is van közösség a két épület közt, hogy mind a kettő a főváros látványosságai közé tartozik.

De a külső hasonlóságnál nagyobb a rendeltetés hasonlósága. Mind a kettő a szuverénitás székhelye, parlament és korona egy-

formán szuverének és csak a kötelesség korlátozza hatalmukat.

Talán nem felesleges ezt a korlátozást hangsúlyozni abban a pillanatban, midőn képviselők és főrendek bevonulnak a néptenség palotájába, mert nagyok és számosak a feladatok, melyek reájuk várnak.

Terméketlen korszak lezárásáról van szó, új vetés alá kell a földet megmunkálni. Az ország anyagi erejének felélesztésre van szüksége, hogy ismét kifejlődhessék és ez csak úgy lehetséges, ha a parlament sokat, jól és gyorsan dolgozik. Az ütemnek sokkal gyorsabbnak kell lenni, mert különben lehetetlen belátni, hogy a tulajdonképeni termelő munkára mikor kerül sor.

A legelső parlamenti munkához a költségvetés és a kiegyezés megszavazása tartozik. Mind a kettő állami szükség, de a nemzet nem

élhet belőlük, mit sem hoznak a konyhára s nem lesznek jobbak, ha tárgyalások hosszúra nyulnak. Azt nem lehet mondani, hogy a nép nem leli tetszését a parlamenti vitákban; sőt ellenkezőleg, de csak addig, míg a szónokoknak van valami mondani valójuk, amit érdemes meghallgatni, ami a közérzésnek ad kifejezést, amit a nép maga adna elő, na kibeszélhetné magát. De érdektelenség és gyakran elégedetlenség áll be, ha a szónokok egész sora szelvényben hosszában ugyanazt ismétli, amit más szónokok már előbb és talán jobban elmondtak. A parlamentet nem szabad a személyes hiúság kielégítésének és hűhónak helyévé lealacsonyítani. És amint egyeseknek nem szabad visszaélést üzniök, ugy a pártok se helyezték a pártérdeket az országos érdek fölé.

Az egyes szakminiszterek a javaslatok egész sorát részint teljesen

Meghívás.

Irtá: C. Brío.

I.

Elegáns boudoir Machinéknél, a Lisbonne utcában.

Monsieur egy könyv lapjait vágta fel éppen; Madame újságot olvas.

Az inas nesztelenül belép s ezüsttálcaán levelet nyújt az urnónek.

Madame (miután átfutotta az első sorokat): No tessék!

Monsieur: Mi történt?

Madame: Meghívás Izéékhez.

Monsieur: Ismét. De hát mit akarnak velünk azok a . . . az örökös ebédjeikkel? Fogadok, megint ebédre hívnak. Mi?

Madame: Természetesen.

Monsieur: Te tégy, amit akarsz; de én, én nem eszem többé az asztaluknál! A multkor valósággal beteg lettem a főzjüktől.

Madame: Magam sem tudom, honnan veszik a rettenetes éleiket.

Monsieur: Honnan? Hát a fogházakból. Ott tömegesen gyártják a pecsenyéket s a mi megmarad, azt eladják bizonyos családoknak. Így ezek olcsóbban jutnak az ebédekhez.

Madame: De hisz ez szörnyűség.

Monsieur: Szörnyűség és ostobaság. No, csinos ismeretségeink vannak, azt mondhatom! . . . Honnan is ismerjük ezeket az embereket?

Madame: Evianból, hisz tudod.

Monsieur: Oh! persze, a fürdőből! Tessék, mire jök a fürdők! Az ember azt hiszi, kellemesen lubickolhat a vízben, elfelejti Párist néhány hétre és megismerkedik emberekkel, akiket le nem rázhat többé egész életében.

Madame: Unalmas dolog, az bizonyos; de hát nem lehetünk olyanok, mint a szatócsok.

Monsieur (humorral): Szatócs! pompás! Ne legyünk olyanok, mint a szatócsok! De hiszen nincs is arról szó. Ezek az Izéék meghívtak bennünket egyszer ebédre; jó: elfogadjuk és viszonzzuk.

Hanem ezzel aztán legyen is vége mindennek! Es lám nincs vége! Most jön a második meghívás . . . Abból nem lesz semmi! En tiszteletben tartom a gyomromat! . . .

Madame: De, kedvesem, milyen okot mondjunk? Három héttel hívnak meg az estély előtt. Nem tehetünk ez ellen semmit.

Monsieur: Három héttel előbb? Ez az! „Előre megfontolt szándék.” Kedvesem, ezt a törvényszéksúlyosbbitó körülménynek nevezi; már ez egymagában is elég az elítéltetésre!

Madame: Tégy, amit akarsz, de vissza nem utasíthatjuk. El kell fogadnunk. Punktum!

Monsieur: Csak bátran, csak bátran, kicsikém!

(Másnap. Madame ezt a választ küldi Izéékhez: „De Machin ur és neje köszönettel elfogadják Izé ur és tisztelt nejének szives meghívását.”)

Mihalovics J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz” Debreczen, Főter, a városházzal szemben.

Ajánlja: **Harmat-arczporát** (pouder), mely készítmény üde színt kölcsönöz az arcznak s nem rontja az arcz-bőrt. Kitünő illatu, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekedik bármilyen arcz- vagy rizs porral. Jól tapad s igen jól fed. — A Harmat-Crème a Harmat szappannal együtt használva az arcz-bőrt üdévé, széppé teszi s megóvja a megránczosodástól. — (Kapható 3 színben: **fehér, rózsás s krém-színben**) mintadoboz Harmat-pouder ára 50 fillér. Nagy doboz ára 1 kor. és 2 kor. Ajánlja továbbá következő arczporait: **Berlini Fejpouder** (3 féle színben) kis doboz ára 40 fillér, nagy doboz ára 1 kor. s 1 kor 60 fill. — **Velutin Pouder** (3 féle színben) kis doboz 60 fill. nagy doboz 4 korona.

elkészítették, részint annyira előkészítették, hogy hamarosan betervezhetik azokat. E javaslatok a közigazgatásra, igazságügyre, közoktatásra, földművelésre, pénzügyre, kereskedelemre, iparra és a véderőre vonatkoznak. A képviselő uraknak most bő alkalmuk volt hosszabb időt tölteni választóik közt, tapasztalhatták tehát, mennyire kívánatos a gyorsabb ütem a tárgyalásokban. A szó, melynek Fejérváry Géza báró honvédelminiszter Temesvárott szárnyakat adott, hogy t. i.: *a munka a legjobb politika*, főképpen a parlamentről áll, mely mindenkép és irányadó kell hogy legyen.

És végül még egyet. A magyar nép eddig osztályharcot nem ismert. A parlament is megvolt attól eddig kimélve. Csak újabb időben mintha másképpen akarna lenni. Az ellentétek még nincsenek annyira kiélelve, mintha a fegyvereket már nem lehetne a fegyvertárba visszahelyezni. Fontolják meg az illetők, mielőtt bevonulnak az új házba, hogy mit tesznek. A visszavonást még soha sem kísérte semmi jó és külső és belső ellenségeink soha sem voltak oly erősek, mint mikor saját testünket marcangoltuk.

Békés szellem és a hasznos

munkában való öröm tegye az új Házat azzá, aminek örök időkre lennie kell: a nemzet védő bástyájává.

— **A margittai mandátum.** Szathmári Mór margittai függetlenségi párti képviselő megválasztása ellen vesztegetés, izgatás és ámtítás címén petíciót adtak be Morvai Loránt és társai. Ezt a petíciót tegnap tárgyalta a kuria első választási tanácsa. Előadó Zachár Emil bírósági volt. A kérvényezőket Tetétleni Armin dr. képviselte; a megtámadott képviselőt Aigner Adolf érsekújvári takarékpénztári titkár, a választást Erős Samu dr. védte. A védők alaki kifogásokat emeltek, melyeket a kuria elvetett. Ítéletet még nem hoztak.

Országgyűlési tudósítások az új Házban.

Saját tudósítónktól.

Budapest, okt. 8.

Apponyi Albert gróf, a képviselőház elnöke ma délelőtt 10 órára az új országgyűlési tudósítóit, hogy nekik az új helyiségeket megmutassa. A hírlaptudósítók a kitűzött időre teljes számban gyűltek össze az elnöki elfogadó teremben, ahol Apponyi a hírlapírók üdvözlése között pontban 10 órakor jelent meg Rákosi Jenővel az országgyűlési tudósítók szindikátusának elnökével. Rövid üdvözlés után Apponyi kijelentette, hogy a

helyiségeket szándékozik megmutatni a káprázatosan szép új országgyűlésben.

Apponyi első sorban a hírlapíróknak a félemeleten levő helyiségébe vezette vendégeit.

Nagy derűtséget keltett, hogy ezt a termet, a mely mind a mai napig nyitva volt, éppen ma zárva találta. Percekig tartott, a míg végre megkapta a kulcsot és a hírlapírók bejöhettek termükbe.

Apponyi aztán általános derűtség közepette azzal mentette magát, hogy a próbavilágítás alkalmával mindenkit bebocsátottak az új országgyűlésbe, csak éppen őt nem, a ki fél hatra jelezte megjelensét.

Apponyi aztán sorra mutatta meg a posta és távirtdát, a gyorsíró helyiséget, az újságírók szobáit, a szedőgyerekek elkülönített helyeit és végül a buffetbe vezette a hírlapírókat, a hol pazar lakoma várta az illusztris elnök agilis vendégeit.

Maga a buffet is valóságos látványosság számba megy. Hosszu, mélyen benyúló terem ez, köröskörül szép, de szecessziószerű festményekkel, a melyek két legnagyobbja Arpád-kori bölényvadászatot ábrázol, és oldalfalakon az országgyűlési tudósítók városainak látképei láthatók. A pezsgőnél nagy figyelem mellett állott fel szólásra Rákosi Jenő, az Otthon elnöke. Meleg szavakban tolmácsolta az újságíróknak Apponyi iránt érzett szeretetét és ragaszkodását, azon Apponyi iránt, a ki a politikai idealizmust valósította meg. Aki mindenkor és ma is a sajtó igaz barátja és a kit lelkesedve követhet az újságírók lelkes csapata.

Apponyi gyönyörű beszédben méltatta a sajtó érdemét. Véletlennek tulajdonítja — úgy mond — hogy éppen a sajtó az első, a mely az új hajlékot először látja meg, de örül a véletlennek, mert a sajtónak, mint a nyilvánosság organumának, az elsőnek kell lennie, a mely hírvigye e pompás palotának fényét és első rangu tényezője törvényeinkben lefektetett parlamenti nyilvánosságnak, a melynek mindenkor igaz és őszinte híve volt. (Lelkes éljenzés.) A népképviselőt ő nem oligarchikus szervezeten tekint, hanem annak a szó nemesebb értelmében, a mit éppen e szó maga kifejez. (Éljenzés.) Kéri, hogy e palotát, a melynek lehetnek hibái és fogyatékságai, örvendező szívvvel foglaljuk el, mert arra az egész külföld előtt valóban büszkék lehetünk. Élteti a sajtót és annak jelenlevő képviselőit elnökével együtt. (Zajos éljenzés.)

Az újságírók még sokáig együtt maradtak és vidám poharazás közepette éltették Apponyit és a kollegiális barátságot.

II.

Dolgozószoba, a Châteaudun-utcában Izéknél.

Az ur a számadásait tanulmányozza, a felesége himez.

A szobaleány pléh-tálcikán levelet hoz. Izéné felbontja a levelet.

Izé ur: Mi az?

Izéné: Bizonyosan válasz a 30-iki ebéd meghívójára. (Megnézi az aláírást.) De Machinétől.

Izé ur: Remélem, visszautasítják.

Izéné: Én is azt szeretném; semmi sem olyan kínos nekem, mint ezeket az embereket fogadni.

Izé ur: Mért is hívod meg őket? Valóságos bolondja vagy az új ismerősöknek. Ezekről pedig részemről a legszívesebben megszabadulnék.

Izéné: Nagyon jól tudod, miért írtam nekik is. Meg kellett hívunk Senkiéket s hogy ezeknek legyen kívül beszélgetniök, hát meghívtam de Machinét. Minthogy azonban Senkiék lemondtak . . .

Izé ur: Itt maradnak szépen a karjainak közt Machinék . . . a legkiállhatatlanabb házaspár a széles föld kerekességén.

Izéné: Az asszony olyan, mint egy diva'kereskedés kirakata!

Izé ur: A férje pedig saját magának a bálvány . . .

Izéné: Mintha mindig a tükrök előtt állana . . .

Izé ur: És uri embernek tartja magát. Uri embernek! Neveltséges! Azt a „de“ szócskát is a nevük előtt ők maguk biggyesztették oda.

Izéné: Egészenegyszerűen „Machin“, semmivel sem több!

Izé ur: Nem mondtam?

Izéné: Ami pedig legjobban bosszant, — örökösen tud akarnak szárnyalni az előkelőségükkel, a pompájukkal.

Izé ur: Majd megmutatom én nekik! . . .

Izéné: Azt jól teszed! Na! ezek után, remélem, nem merik elfogadni a meghívást. Kidobjuk őket!

III.

Három héttel később.

Izék szalonja ki van világítva; frakkok, nőru hák s mosolygó arcok köröskörül.

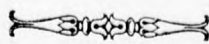
Monsieur és Madame de Machin belépnek.

Izéné: Milyen kedves, hogy eljöttek!

Madame de Machin: Mi vagyunk lekötöttezve, kedvesem . . .

Orosházi házi kenyérsütőde

már megnyilt.

Sütőde: Piacz-utca 79.

Főelárusítás: Simonffy-utca 2., városi bérház, a husárusokkal szemben.

Ágról-ágra.

Alkalmi apróságok.

A sváb.

Irtá: Tömörkeuy István.

A sógorom szabómester s két inasa pár hete fölszabadult. Az egyik magyar volt, a másik rác, Torontálból. Ez volt a rendesebb: egy tökéletes, békés fiú, a ki bár minden ünnepnap hazajárt, magyarrá alakult. A két inas ilymód felszabadulván, ujakról kellett gondoskodni. Ismét akadt kettő: egyik magyar helybeli, a másik uémet, Torontálból. — (Ebben a Torontálban ugyan akad szerb, német, oláh, francia, bolgár: csak épen hogy magyar akad benne kevés.)

Az új magyar inas már világot látott legényke: oda volt valami majolika-gyárban Bécsen fölül két esztendeig tanulni, de nem tettek neki az ottani sorok s haza kívánczolt. Így jutott ide.

A másik sohase volt még nagyobb városban a maga falujánál, nem is tud egyetlen szót sem magyarul, de azért még sem néz szét idegenül ebben az új világban. Kutyákkal és maeskákkal barátságot kötött, mindent kitapasztalt és különbséget kezdett tenni. Már az első este, mikor berregni kezdett a kapucsengettyü, mondta a többinek:

— Ject kummt ter Her tausz.

— Honnan tudod? — kérdezték a többiek a svábtól.

— No — mondta a gyerek — mindig így szokott esőnetni.

Akkor volt pedig első napos a szabó házában és kisztihanddal üdvözölte a knédigesz frájlaint. Szétnézett mindenütt, próbálta a gépeket.

— Ojjé! szólt komolyan — ez szép dolog. Persze, persze, így van ez. Az okos ember csak okos ember, szakt mej Mauta immer.

Nem így volt azonban a másik ny gyerekekkel. Tudnivaló, hogy a régi inas bizonyos fensőbbiséggel tekint a jövevényekre és parancsolgat nekik. De nem ment ám ez úgy a magyarral.

— Hozd ide azt a posztót.

— Hozza az ördög — mondta az új gyerek.

— Ej — mondta az öregebb, egy igen komoly süvölvény, a kinek már csak három hónapja van a szabaduláshoz — nó nézze meg az ember. Majd meghuzom a füledet.

— Beléd is vágom akkor ezt az ollót, — mondta az új gyerek.

Biz ez még akkor este kezére vert az öregebbnek.

— Aj, — mondta erre a sváb — ez nem jól megy. Mindig az okosabbat kell tisztelni, hat mir immer mej Mauta kszakt.

Kevéske dolog ez, szives olvasó, egy falusi sváb gyerek története. Mégis azonban mennyi mindenféle van ebben tanulságos. Épp olyan földmunkás család gyermeke, mint emezé, vagy talán még olyanabb s mégis hazulról elkerülve, olyan nevelést hoz magával, mintha Rosseau Emilje után indult volna az anyja, mikor tanitgatta. Ennek a sváb asszonynak ott valahol Tribszwetter tájékán mindenre kiterjedt a gondja. Még a honvágyról is tudott iskolát tartani a fiának.

— Aj — mondta a gyerek — most még csak jó. De majd jön a honvágy.

— Aztán?

— Aj, hat mej Muata immer kszakt, ha a honvágy jön, egy kártyát kell venni két kraj-

cárért és azon megírni mindent. Dann'sz ausz mitt ta Hámvé.

Másnap estére már eltűnt a majolikás magyar. Hazament, mert nem tetszett neki sehogy sem.

— Te plac gafallt im varseinli net — vélte a sváb. A jó, ez nem jól van . . . Dolgozni kell, hogy az ember megélhessen. Ma musz arbajte! És a tü csak könnyebb, mint az ekeszarva. Igen . . . Az élet nem játék. Az életben boldogulni kell, ha valamit akarunk.

Buksi szöke fejét fölemelte a posztódarabokról, amiket próbaképp varrogatott, a kék szemével bátran nézegetett körül és komolyan, a hit biztosságával ismétlé:

— So hat mir mej Mauta immer kszakt . . .

E G Y L E T.

A nőegylet köréből. A debreceni jótékony nőegylet elnöksége tudatja a város közönségével, hogy az idén az árvaház részére csak azon utcákon gyűjtenek a kiküldött választmányi tagok, amelyekről az idei gyűjtés a rossz tavaszi idő és egyéb okok miatt elmaradt, továbbá azon házaknál, melyek a már feljárt utcákon elmaradtak. Ezzel kapcsolatban azt is tudatja az elnökség, hogy a jövő 1903-ik évben a szokásos gyűjtés csak egyszer, vagy tavasszal vagy ősszel történik. A gyűjtés megkezdéséről és a kiküldött választmányi tagok nevééről hirlapok útján értesítjük városunk közönségét. Mivel pedig a jótékony nőegylet árvaházának fentartása a könyörületes szívekre van utalva, igen kérjük városunk minden nemesért áldozni tudó emberbarátait, hogy a gyűjtéssel megbízott választmányi tagjainkat szeretettel fogadják és az árvaház fentartására adományozni méltóztassanak.

A nőegylet választmányi ülése. A debreceni jótékony nőegylet e hó 12-én, azaz vasárnap délután 3 órakor tartja meg f. hó 5-ikéről elmaradt választmányi ülését az árvaház nagy termében, melyre ez uton is meghívja a választmányt az elnökség. Kérjük a választmányi tagok pontos megjelenését.

Szókimondás.

— A színházi műsor ellenőrzése. —

— okt. 8

Gulyás István dr., a színházi bizottság tagja, indítványt adott be a színházi bizottsághoz. Mult ülésén a bizottság ezt az előterjesztést nem tárgyalta; mert az indítványozó nem jelenhetett meg.

Gulyás István tanár ur alaposan és részletesen megírja, hogy a színházi bizottságnak és a tanácsnak joga van minden oly darab előadását megakadályozni, melyet a debreceni közönség érdekében vagy általános művészi szempontból előadhatónak nem tart.

Ennek alapján azt indítványozza, hogy mondja ki a színházi bizottság:

1) A színházban előadandó darabok feletti ellenőrzési jogát teljes mértékben gyakorolni óhajtja a jövőben;

2) a jog gyakorlásának szabályozása szempontjából a) óhajtandónak tartja, hogy a színházi bizottság tagjai a számukra fentartott páholyban és kijelölt erkély-ülésen

lehetőleg pontosan jelenjenek meg, b) vagy jelmezes főpróbák tartását rendeli el minden új darabra nézve, mely főpróbákon aztán testületileg részt vesz, c) vagy egy állandó (3 vagy 6 tagu) albizottságot küld ki a polgármester vagy a színházi felügyelő elnökleto alatt, s ez albizottságnak köteleességévé teszi a próbákou való megjelenést s az illető darab előadása előtt legalább 8 nappal a színházi bizottságnak való jelentéstételt az esetben, ha véleménye szerint a darab előadása nem kívánatos,

Ez az indítvány a színházi bizottság legközelebbi ülésén ismét napirendre kerül és akkor az indítványozó bizonyosan elfogja terjeszteni, hogy ő a világot sem akarja cenzura alá vetni az irodalmat és művészetet; de a most lábra kapott nemzetrontó, izléstelen fércművek, trágár silányságok ellen minden áron szükségesnek tartja a szigorú védekezést: ezért adta be indítványát.

Mindenesetre jellemző tünet ez az indítvány; a benne megnyilatkozó becsületes aggodalom bizonyítja, mennyire lesülyedt a magyar színészet, mennyire eltért igazi hivatásától, hogy ilyen eszközkhöz kénytelen nyulni a nemzeti szellem, a nemes izlés, a tiszta művészet, az erkölcsi érdek védelmezője.

Ez a mozgalom immár az egész országban terjedni kezd.

Azt hiszem, aki figyelemre méltatta a Szabadságnak ebben az irányban való küzdelmét, nem foghatja rám, hogy nem tartozom e hare bátor, hü katonái közé!

Gulyás István tanár ur indítványának mégis ellent mondok.

Eppen tegnap láttam, hogy egy silány darab két első előadása félház előtt folyt le és amikor a sajtó megróttá egy izléstelen színésznő dalsarnokba se való meztelenkedését, pornografikus fogásait, ennek hírére a színház harmadszor egészen megtelt.

A fertőző betegség tehát már veszedelmesen elterjedt még a puritán hirü debreceni közönség lelkében is. Ez ellen pedig, ahogy eddig nem volt, ezután sem lesz elég erős a színházi bizottság ellenőrző ébersége, próbákra járó gondja, darabokat betöltő lelkiismeretessége.

Itt alaposabb, de egészen más irányu intézkedésekre van szükség. A szerződő város vonja meg a színház igazgatójától az anyagi segítséget, ha erre alapos oka van; bontsa fel a szerződést, új szerződés kötésekor állapítsa meg, hogy a ledér, lélekölő, léha irányt nem tűri; a nemzeti szellem, a művészi szép ápolását követeli: ezért ad pénzt, ezért áldoz.

De engedelmet kérek, a működő igazgató színházi munkájába ne avatkozzék. Próbákra járni, mindenbe beleszólni egy — elismerem jóakaratu, de laikus — bizottságnak: ez lehetetlené tenné a művészi munkát, az igazgató legbecsületesebb törekvését is. A szinpad a színészet műhelye, ahol az idegen, legyen bármily lelkes öre az igaz ügynek,

csak ronthat az állapotokon; mert a közönség izlését egy csapásra nem fordíthatja meg, ellenben az igazgató művészi munkatervét, minden jószándékát sarkai-ból kiforgathatja s így alapjában a művészi fejlődés lehetőségét teszi tönkre.

Az indítvány tehát ebben az alakjában célt tévesztene.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmúzeum, nyitva minden vasárnap és ünnep napon d. e. 9—12-ig.

Okt. 7. és 8. Ev. ref. egyházmegyei gyűlés.

Okt. 8. Tanácsülés a városházán d. e. 10 ó.

Okt. 8. A tanács értekezlete a szervezési szabályzat tárgyában délután fél 4 órakor.

Okt. 12. A debreceni műpártoló egyesület közgyűlése d. e. 11. ó. a városházán.

Okt. 12. Labdarugó mérkőzés a sporttéren.

Okt. 12. A debreczeni jótékony nőegylet közgyűlése.

Okt. 13. A megyei közig. bizottság ülése a városházán.

Okt. 13—21. Őszi nagyvásár.

Képzőművészeti Kiállítás Debrecenben.

A műpártoló-egyesület választmányi ülése.

okt. 8.

Tegnap este 6 órakor gyűlt össze a műpártoló-egyesület választmánya, hogy az ősz folyamán rendezendő képzőművészeti kiállítás felett tanácskozzék. Megjelentek a választmány tagjai közül: Simonffy Imre polgármester, Komlóssy Arthur, Csikos Sándor dr., dr. Szücs Géza, dr. Tüdös János, dr. Tüdös Kálmán, Mihalovits Ödön, Sárváry Lőrinc, Dalmy Kálmán, Acél Géza, Pálffy István és Bakos Tibor.

Simonffy Imre elnök üdvözlése után dr. Csikos Sándor előadta, hogy az egyesület most már végleg megalakultnak tekinthető, ment a minisztériumhoz felterjesztett alapszabályok jóváhagyási záradékkal ellátva már visszaérkeztek. Az egyesület Puky Gyula főispánt öhajtván elnökül, ez irányban tudakozódott s miután kedvező választ nyert, kéri az elnökválasztó közgyűlést f. hó 26-ra egybehívni. — Indítványát elfogadták.

Ezután a képzőművészeti kiállítás ügyét hozta szóba. Az egyesületnek, — melynek ez idő szerint 158 tagja van, — anyagi viszonyai megengedik azt, hogy képzőművészeti kiállítást rendezzenek, de követeli azt erkölcsi integritása is, mert az egyesület díjfizető tagjainak ezen díj fejében feltétlenül kell nyújtania valamit. Előadta, hogy a kiállítás tárgyában már érintkezésbe is lépett a budapesti képzőművészeti társulat vezetőségével, mely hajlandó lenne négy heti időtartamra féldíjas szállítási kedvezmény mellett 200—240 képet az egyesület rendelkezésére bocsájtani, azonkívül kész pénztárosnót és szolgát is küldeni.

Egyébként, miután a kiállítás előkészítése nagy körültekintést és utánjárást igényel, kérte a választmányt, hogy a jelenlegi igazgató, Bosznay István festőművész helyébe, ki jelenleg állami ösztöndíjjal tanulmányuton van, ideiglenesen bízzák meg az igazgatósági teendőkkel Bakos Tibor és Pálffy István festőművészeket.

Az egyesület az előterjesztést elfogadta.

Ezután Bakos Tibor szólalt fel: ő szintén tudakozódott már a képzőművészeti tárgyában, sőt a szerződés megkötése tárgyában érintkezésbe is lépett a képzőművészeti társulattal és a feltételeket megkérte. Ezek szerint a képzőművészeti társulat a kész kiadások, — esomagoló, biztosítási, szállítási díjak megtérítésén kívül semmiféle anyagi haszonra igényt nem tart.

Acél Géza aggodalmát fejezi ki, nehogy a tárlatra 30—40 képet kapva, a műpártoló egyesület felsüljön.

Komlóssy Arthur éppen ellenkező oldalról fejezi ki aggályait, t. i. hogy sok lesz a kép és kevés a vevő. Bakos Tibor azután felvilágosította a választmányt, hogy a beküldött képek száma 200 tól 240-ig fog terjedni.

Komlóssy Arthur ezután a helyiség ügyében emelt szót. Hol rendezzék a kiállítást? Debrecennek — elég szűgyen — kulturpalotája még nincs. A Bika szálló, kereskedelmi akadémia díszterméinek rossz a világítása, az Ipartestület nagy terme kicsiny erre a célra. Nem marad hátra más, mint ismét a városháza dísztermében és a mellette levő könyvtár helyiségben rendezni a tárlatot. Mielőtt tárgyalnának, felszólítja a polgármestert: nyilatkozzék, hogy a város átengedi-e a termet négy heti használatra?

Simonffy Imre a városház nagytermének átengedését megígérte. Ezután a kiállítás idejéről határoztak. A tárlat megnyitása november hó 5-én szerdán lesz, összeállítását az igazgatók vezetése alatt történik, a tárlat egész tartama alatt napbiztosok lesznek kiküldve felügyelés végett. Belépő-díj 60 fillér lesz, diák- és katonajegy 20 fillér, az egyesület tagjainak családjai pedig 40 fillér belépő-díj mellett tekinthetik meg a tárlatot.

Még a tárlat alkalmával megjelent sorsjatekra nézve határozta a gyűlés, mely ezután feloszlott.

* Széll Farkas kir. táblai tanács elnök, a kiváló történetíró szabadságidejének eltöltése után tegnap hazaérkezett s elfoglalta hivatalát.

* Francia tudós Debrecenben. Érdekes vendége van ez idő szerint Debrecennek; Raymond Reonly a párizsi egyetem tanára, az egyetemi ifjúsági egyesület elnöke, aki a vele rokonságban levő De Gerando családnál időzik hetek óta Szatmármegyében. Néprajzi tanulmányokat folytat Magyarországon s régi vágya, hogy megismerhesse a nagy magyar pusztát, a délibábos Hortobágyot. Debrecenbe jött tehát De Gerando Félix Agost szatmármegyei földbirtokossal s tegnap a Csokonai-kör érdemes titkárnak Kardos Albert dr.-nak kalauzolásával mellett megtekintették a várost, majd tisztelegtek Simonffy Imre kir. tan., polgármesternél, aki felajánlotta a vendég tudósnak a város fogatát, a melyen ma ki is mennek a vendégek a Hortobágyra. A vendégeket a hatóság részéről Csóka Samu polgármesteri titkár fogja kísélni s velük megy még Kardos Albert dr. is. Raymond Reonly legközelebbi könyvében jelentékeny részt fog szentelni a Hortobágy ismertetésének. Ez mindenestre nagyon szép dolog, de már egyszer nem csak a hortobágyi csikósokban, gulyásokban kellene Magyarországot bemutatni a külföldön.

* Elhunyt kir. táblai bíró. Poyvár Dénes, aki évekig volt a debreceni kir. törvényszék királyi ügyésze s akit mi tőlünk neveztek ki Nagyváradra kir.

táblai bírónak, — mint részvétellel értesülünk, elhunyt 58 éves korában Nagyváradon.

* A rendőrség a királyi várban. Fővárosi tudósítónk jelenti: A budai királyi várban eddig csak olyankor volt néhány rendőr, mikor az udvar itt tartózkodott. Akkor is egy detektív és három négy egyenruhás rendőr látta el az egész szolgálatot, kivéven az ünnepélyeségeket, amelyekre a rendőri kirendeltség számát fölemelték. Ezen tui egész szakasz rendőr fog a várban szolgálatot teljesíteni s detektívet is négyet osztanak be egy helyett szolgálattételre. A várral kapcsolatban most épülő őrségi palotának emeleti helyiségében lesz a rendőrség elszállásolva, míg lent, a földszinten köztudomás szerint — az állandóan kirendelt katonai díszőrség nyer elhelyezést.

* Kaffka László Szentesen. Kaffka László belügyminiszteri osztálytanácsos, a közjogi osztály vezetője, e hó 20-án Szentésre érkezik, hogy az előző években felmerült panaszok alapján hivatalos vizsgálatot tartson.

* Ezernyolcszáz gazdasági ismétlő iskola. A népoktatásnak fontos és hasznos kiegészítőjévé vált be az ugynevezett ismétlő iskola, melyet a közoktatásügyi minisztérium most igen helyesen a gazdasági szakoktatással hoz kapcsolatba úgy, hogy a földmives ember gyermekét az ismétlőben az okszerű gazdálkodás elemeire tanítják meg. Néhány év alatt a miniszter országszerte, ezernyolcszáz ilyen gazdasági ismétlő iskolát akar fölláttatni, melyeknek szervezetét és tantervét megszerkesztve, azokat ma országos érvénnyel látta el.

* Szüret Debrecenben. Erősen érik — sajnos sok helyütt már rothad — a szőlő. A kertészek tehát egymásután határozzák meg a szüreti napokat. A tócsa kerti szőlős gazdák, — mint már megírtuk — e hó 23 és 24-ikére tűzték ki a szüretet. A köntöskertiek e hó 22. és 23-ikán, a hatvan-utcai kertgazdák pedig e hó 23. és 24-én fognak szünetelni.

* Debrecen vállalkozó nélkül. A debreceni honvédkórház vendéglőszerű élelmezésére annak idején pályázatot hirdettek. Tegnap volt az árlejtés, a melyen kitűnt, hogy az élelmezésre egyetlen pályázó sem akadt Debrecenből. Ellenben ajánlatot adott be Erdei Adolf Budapestről és Weisz Salamon Kassáról. A két idegen vállalkozó közül választott a parancsnokság, de természetesen míg választásuk felsőbb helyen megerősítést nem nyer, titokban marad, hogy kit szemelt ki élelmezőnek.

* Óra a színházban. Párizs színházi köreiből bizonyos kínos feltűnést kelt, hogy a párizsi színház-direktorok egyike, Antoine a színház színpadja fölé, oda, hol más színházakban Páris városának címere, vagy a Muzsa szimbóluma szokott ékeskedni — nagy órát tétetett. — Antoine igazgatót bizonyára a közönség kényelmére való gondoskodás bírta rá erre a reformra. Alighanem úgy gondolkozott: minek nyuljon a szegény színházlátogató unostalan a mellényzsebébe, hogy megnézze, hány óra van? Tegyük oda neki az órát a színpad fölé, akkor minden pillanatban tisztában lehet az idő állásával. Egynémely német színház, München, Drezda s más német városok színházának példája lebeghetett a szeme előtt, de a jó intenció sugallotta reform váratlanul balul sült el. Egyes lapok hosszú cikkeket kelnek ki ellene.

hogy olyan helyen, a hova éppen a mindennapi élet prózája elől menekülünk, ezzel a józan szinbolummal visszalökik a közönséget a prózába. A színházban a közönségnek valóban nincs szükség órára: egészen más módon tudja meg ott színesz, ír és néző, hogy hányat ütött az óra.

* **Adózók érdekében.** A városi tisztviselők, nyug és kegydíjasok valamint a tanítók fizetései után 1902 évre vonatkozó IV. oszt. ker. adókiutvetési lajtsrom 8 napi közszemlére, és pedig október hó 7-től 15-ig a városi számvéviségnél kitétetett, saját érdekében ott megtekinthetik és az elleni kifogásukat a jelzett időben a kir. pénzügyigazgatóságnál megtehetik.

* **A jövő évi sorozás.** A jövő évi sorozásra vonatkozó felhívást már a honvédelmi miniszter megküldte az illetékes hatóságoknak. Felhívta a fősolgabírókat és polgármestereket, hogy a sorozás előmunkálatait sürgősen kezdjék meg, s az újoncokat szólítsák fel a jelentkezésre.

* **Az ipartestület karácsonyi kiállítására.** Az ipartestület ez uton is tudatja az érdeklődő iparosokkal, hogy karácsonyi kiállítására már a mai naptól elfogad jelentkezéseket. Egyébként a részletes sorrendet a hét folyamán szét fogják küldeni.

* **Halálozások.** Az anyakönyvi hivatalnál tegnap az alábbi haláleseteket jelentették be: Jenei Béla Géra gör. kath. 3 éves, özv. Paricz Ferencé rom. kath. 90 éves, Klein Arthur izr. 1 hónapos, Grósz, névtelen, halvaszületett.

* **Agyonvert tolvaj.** Csukás Jánosné kabai lakos a napokban éjszaka 2-3 óra között konyhájában főzögetett. A vele rokon Csukás Józsefné szül. Kiss Zsófia látva, hogy az öregasszony el van foglalva alkuleszal behatolt a zárt kamarába s mintegy 30 kilogramm buzát hóna alá véve, kiakart surranni az udvarból. A kulcsörgés, járkálás neszére azonban felébredt Csukás Jánosné két fia is, János és Ferenc, rosszat sejtve egyik vasvillát, másik egy ásót kapott fel s kimentek az udvarra megtudni a zaj okát. Csukás Józsefné éppen ebben a pillanatban szaladt el mellettök; — a két ember rákiáltott: — Ki vagy? — Csukásné nem adott feleletet, erre Csukás János és Ferenc utána rohanva egy pillanatban sujtottak le az ásóval és vasvillával. A szerencsétlen asszony összerogyott, többé magához sem tért s másnap délre kiszünetelt. A kabai csendőrök azonnal kinyomozta a tetteseket, kik beismerték bűnökét s feljelentette őket a debreceni királyi ügyészségnek.

* **Keresnek ötven kőművesegédet.** Egy nagyváradi nagyobb építkező vállalat 50 kőművesegédet keres rögtöni munkabállásra. A dolog nyitja az, hogy Nagyváradon jelenleg kőműves bérharc van, s érdekes, hogy éppen emiatt mindezt ideig nem akadt városunkból jelentkező; ugylátszik sztrájkoló társaik bosszujától és bántalmaitól tartanak.

* **A debreceni hentesek és mészárosok panasza.** A hentesek és mészárosok az ipartestület útján panaszt nyújtottak be a városi tanácshoz, melyben a vágóhidat iparigazolvány, igazoló jegy nélkül jogtalanul használó egyének eltiltását és a vágásra vonatkozó rendeletnek világosabb értelmezését kérték. A tanács foglalkozván a dologgal, a panaszt jogosnak találta, s úgy intézkedett, hogy a közbiztonság ezentúl csak azon hentes

és mészáros mesterek, segédek vagy tanulók vághatnak, kiknek iparigazolványuk, illetve ipartestületi igazoló jegyük van s a vágóhidon vezetett vágók-lajstromába be vannak vezetve. A borjuvágók névsorát a rendőrfőkapitány fogja közölni a vágóhid hivatalával.

* **Dinnye-lopás.** Szücs Lajos csapókerti lakostól a minap nyolevan darab dinnyét és több gazdasági eszközt, összesen 84 korona értékben elloptak. Panaszt emelt a sámsoni csendőrőrsnél, mely aztán hamarosan kézrekerítette az edesszája tolvajokat Kuti Gábor, Medvés Gábor és Nagy Mihály személyében, kik tetteiket beismerték. A feljelentést megtették ellenök, — a dinnye azonban nem került meg, mert azt saját vallomásuk szerint „maguk közt” elfogyasztották.

* **Sikkes női blousokkat és felső ruhaljakat** legolesóbaan beszerezhetjük *Mezei Cyulánál* Piac utca Biedermann ház. Minden vevő, a ki tíz forintig vásárol, még ha részletekben is, egy szép övet kap ajándékba. Mérték rendelést ellátalok.

* **Új tőzsde!** A főtéren a Városháza-épületben (a Telegdi könyvkereskedés mellett) megnyitott a Nagy-féle tőzsde, hol helyi, bel- és külföldi hírlapok előfizetése díjtalanul eszközöltetik.

Napilapok már a kora reggeli és déli órákban kaphatók, osztájsorsjegyek és mindennemű sorsjegyek elárúsítása.

Játékkártya, váltóúrlap, levél- és okmány-bélyeg. Szivar és cigaretta hüvelyek a legnagyobb volasztékban.

Kedvzményes Margit fürdő jegyek elárúsítása.

* **Külföldi bevásárlási utamról** haza érkeve, az ott beszerezett feltűnő szép uridivat különlegességeket ajánlom becses vevőim szives figyelmébe. Kiváló tisztelettel **Fekete Jakab**.

KÖZIGAZGATÁS.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

A gázgyár költségvetése.

— okt. 8.

A jog- és pénzügyi bizottság tegnap Vecsey Imre elnöklésével igen fontos tárgyban tartott ülést. És jóllehet ily fontos tárgy volt napirenden, a bizottsági tagoknak még egy harmadrésze sem tartotta érdemesnek, hogy a gyűlésen megjelenjenek. Általában az egész éven keresztül sajnosan tapasztaltuk, hogy a jog- és pénzügyi bizottság tagjai a legtöbb esetben nem érdeklődtek a jog- és pénzügyi bizottság elé kerülő ügyek iránt. Hisszük azonban, hogy a jövőben a tegnapihoz hasonló eset nem fog előfordulni, amikor is a bizottságnak mindössze egy, a városi tanácson kívül álló tagja jelent meg az ülésen.

Jelen voltak az ülésen Vecsey Imre tb. főjegyző elnöklete alatt Körner Adolf tanácsos, Acél Géza főmérnök. Roncsik Lajos főszámvéviső: Debreceni Jenő a gázgyár igazgatója, Varga Károly bizottsági jegyző és a törvényhatósági bizottsági tagok részéről Márton Imre.

Az ülés egyetlen fontos tárgya a város kezelésében vezetett gázgyár 1903 évre szóló költségvetése volt.

A költségelirányzat bevételeként 299,650 koronát, kiadásként 268,680 korona 50 fillért irányoz elő. A remélhető tisztajövedelem tehát 30,960 korona és 50 fillérnek van feltüntetve.

A költségelirányzathoz csatolt javaslat szerint üdvös dolog lenne, ha a vállalat alaptőkéjét képező függő kölcsönt a város állandó törlesztési kölcsönrel cserélné fel.

A mellékelt jelentés tudtul adja, hogy az utcai lámpák légszuszogfogyasztása már az új szabályzatban foglalt világitási naptár szerint számított ki a költségvetésben a közgyűlés által elfogadott építési program figyelembe vételével.

A jogügyi bizottság örvendetesen vette tudomásul a jelentékeny tisztajövedelmet kimutató költségelirányzatot, melyet az erre vonatkozó javaslattal a tanácsnak elfogadásra ajánl.

Végül Vecsey Imre előterjeszti Guttmann Jakab guthi birtokos ajánlatát, mely szerint Guttmann a Guthon levő 48 hold kaszálóbirtokát megvételre felajánlja a városnak és pedig 8600 koronáért.

Az ügyet véleményezés végett újból kiadják Török Gábor erdőmesternek.

× **A város közgyűlése.** Egész szeptemberben nem tartott a város rendes közgyűlést és így az elintézetlen ügyek száma erősen megszapordott. Az októberi közgyűlésre tehát, — melynek határnapjául e hó 22-ikát tűzték ki, — nagy feladat vár. A sok sürgős ügy között a legfontosabb lesz az 1903. évi költségvetés, a melynek tárgyalása legalább is két teljes közgyűlési napot fog igénybe venni. Tekintettel, hogy a lelenház kérdésének végleges megoldása, a város kilenc kerületre való felosztása, a szervezési szabályrendelet módosítása stb. valószínű, hogy a közgyűlésnek 4 nappal előbb nem lesz vége.

× **Tanácsülés.** Ma délelőtt 10 órakor tanácsülés lesz a városházán, amelyen Komlóssy Arthur polgármester helyettes elnöklésével, apróbb folyó ügyek nyerne elintézt.

× **A községi segélyalapok.** A községi segélyalapokról szóló szabályrendelet, melyet a földművelésügyi miniszter pótlások és módosítások végett visszaküldött, — átdolgoztatván, a vármegye alispánja megküldötte azt a polgármestereknek és fősolgabírái útján az összes községeknek észrevételezés illetve felebezés végett.

EGYHÁZ és ISKOLA.

Az egyházmegyei gyűlés előértekezlete. Az egyházmegyei gyűlés választmányára tegnap d. u. fél 5 órakor Kiss Áron ev. ref. püspök elnöklete alatt előértekezlet tartott, melyen a mai egyházmegyei gyűlés elő kerülő ügyek kerültek megbeszélés alá.

SPORT.

Labdarugó mérkőzés. A sporttéren a debreceni torna és kerékpáros egyesület ügyvivő elnökétől, Lasz gallner Kálmántól nyert értesítés szerint közöljük, hogy az említett egyesület által a múlt hóban rendezett országos tornaverseny alkalmával eldöntetlenül maradt labdarugó-mérkőzés a m. á. v. gépjavitó műhelyében fenálló Egyetértés dal- és zene egyesület, valamint a debreceni torna és kerékpáros egyesület football csapatjai között, e hónap 12-én délután kerül döntésre az egyesületi sporttéren.

Ez a mérkőzés felette érdekes lesz, mert mindkét egyesület football csapatja, az országos tornaverseny alkalmánál tapasztaltak után, amikor tudomás szerint egyik csapat sem bírta a másikat legyőzni, azóta folyton gyakorolt, úgy hogy ez alkalommal egy szabályszerű football mach lefolyásában fog a közönség gyönyörködni. A debreceni torna és kerékpáros egyesület, az országos verseny alkalmával kitzúve volt díjat (ezüst serleget) most újból kitzúzte, az esetre, ha a mérkőzésben a vendégegyesület football csapatja lesz a győztes.

Agárverseny a Hortobágyon. Szapáry György gróf Debrecenben időzik, hogy előkészítse az országos agárász egyesület versenyt, melyet a Hortobágyon e hó 22-én fognak megtartani. A versenyek ügyében már értekezett is Simonffy Imre kir. tan., polgármesterrel s a napokban véglegesen megállapítják a verseny előrajzát.

Vívótanfolyam. A Debreceni Torna és Kerékpáros Egyesület elnöksége kéri mindazokat a tagokat, kik egy 6 havi vívótanfolyamban részt óhajtanak venni, hogy a tornacsarnokban kített ivre írják a nevüket vagy jelensék be az egyesület titkáranál, legkésőbb e hó 11-ig. A heti órák száma 3 lesz, a fizetendő díj iránt az aláírt eredményhez képest fog a választmány a jövő héten intézkedni; de e díj 5—6 koronánál nem lesz magassabb havonkint.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Okt. 8. *Fernande.*
Okt. 9. *San-Toy.*
Okt. 10. *Rejtett arcz.*
Okt. 11. *Katalin.*
Okt. 12. d. u. *Romeo és Julia.* Este Régi szerető.

— (**Fernande.**) Sardon Viktor régi színműve *Fernande* kerül ma este felújításra. A színmű főbb szerepeit Menszáros Margit, Jeszenszkyne, Ebergényiné, Krémerné, Csige Ilonka, Klenovits, Pataki és Sebestyén játsszák.

— (**Az első operett-előadás.**) Csütörtökön, tehát az évad kezdetének tizedik estéjén lesz az első operett-előadás, melyben a daljátéki személyzet teljes bemutatására alkalom nyílik. Természetesen angol táncos daljáték kerül színre, *Sidney Jones* kínai daljátéka *San-toy*, melyben a címszerepet Szögyi Giza, a társulat koloraturénekesnője játssza; kivüle a teljes énekes személyzet részt vesz az előadásban.

— (**A régi és az új.**) Nincs szomorubb pálya a színész pályánál. A színész díszösége gyorsabban elmúlik, mint az

izzó vasra hullott hópehely. Jellemző példáját olvassuk ennek egyik szegedi lapban. Tavaly a szegedi közönség bálványozta, a sajtó édig magasztalta Kresányi egyik primadonnáját, azt irták róla nem egyszer, hogy az ország legjobb énekesnője. Az idén új énekesnő vonult be a reginek birodalmába s a tavaly agyon dicsért diváról most azt írja az újnak szertelen magasztalására hegyezett folt, hogy a tavalyi primadonnának játéka *hajítófát sem ért*, éles, rikoltó hangja semmi melegséget sem árasztott; affektált előkelősége, mindennapi, közönséges, kifejezéstelen arca és szemei, dragonyos mozdulatai pedig állandó akadályai voltak a valódi művészi hatásnak. Legjobb a dologban az, hogy tavaly ezt a most lecsöpült énekesnőt épp úgy rajongó tulzott magasztalásokkal szédítették el, mint most az ideit. Nem árt azt a tanulságot megjegyezni az éktelen dicséreték mákonyától megszédülő — kisebb tehetségeknek.

— (**A kassai színház énekkara.**) Komjáthy János szintársulatának Kassán most olyan jóénekkara van, hogy A kis herceg, Lecq szép zenéjű daljátékában a Folyik az orra vére kezdetű kardalt a közönség zajosan megtapsolta és kétszer megismételtette. A kassai *Felsőmagyarország* azt írja, hogy rég nem történt már a kassai színpadon az a különben sem mindennapi jelenség, hogy az énekkar ily nagy tetszést arasson.

TAVIRATOK.

Széll Kálmán a királynál.

Bécs, okt. 7. (*Saját tudósítónk távirata.*) Ó felsége ma reggel 8 órakor Széll Kálmán miniszterelnököt egy óránál hosszabb kihallgatáson fogadta, mely alkalommal a miniszterelnök részletes jelentést tett a helyzetről. A miniszterelnök a délutáni három órai gyorsvonattal visszautazott Budapestre, hogy a szabadelvű párt mai esti értekezletén részt vegyen.

A szabadelvűpárt értekezlete.

Budapest, október 7. (*Saját tudósítónktól.*) A szabadelvű pártkörben ma volt az első értekezlet. Széll Kálmán üdvözölvén a pártot, kijelentette, hogy az új ülészakra nehéz feladat vár. *Talán gazdasági életünk fejlődésére nagyjelentőségű javaslatokkal* is foglalkozni fog. A kormány tagjai ebben a munkában erőt, kitartást szilárd hitből, meggyőződésből merithetnek. Addig a mig programjukban vallott elveikhez hűvek maradnak, a párt önzetlen támogatására számíthatnak. Lelkes éljenzés fogadta a miniszterelnök szavait. Széll ezután előadta, hogy a holnap összeülő *Ház csütörtökön és pénteken megalakul*, azután 11—15-ikéig *ness ülés*. Sokan Kolozsvárra utaznak a Mátyás-szobor lelelezésére. A tárgyalások sorrendjéről a miniszterelnök alkalmas időben fog a pártnak tájékoztatást nyújtani.

A kiegyezés.

Budapest, okt. 7. (*Saját tudósítónk távirata.*) A félhivatalos Magyar Nemzet esti kiadása szerint az autonom vámtarifa tekintetében a két kormány közt a *megegyezés megtörtént*. A szakelőadók már a tervezet végleges megszerkesztés-

sén dolgoznak. Másrészt azonban több kérdésben a legutóbbi budapesti tanácskozások alkalmával súlyos véleményeltérések merültek fel, melyeknek kiegyenlítése nem sikerült, úgy hogy az ellentétek még teljes komolyságukban fennállanak. E miatt a tárgyalások megszakadtak, de remélhető, hogy nem végképen.

Bécsi vélemény a helyzetről.

Bécs, okt. 7. (*Saját tudósítónk távirata.*) A Neue Freie Presse szerint a helyzet Széll Kálmánnak mai kihallgatása után is még mindig komoly. Beavatott politikusok véleménye mégis az, hogy a kibontakozás sikerülni fog. Budapest és Bécsben egyaránt megegyeznek a jól informált körök abban, hogy a válságról vagy lemondásról elterjedt hírek teljesen alaptalanok.

Döntés még történt.

Budapest, okt. 7. (*Saját tudósítónk távirata.*) Széll Kálmán után a király ma délután Goluchovski külügyminisztert és Körber osztrák miniszterelnököt külön kihallgatáson fogadta. Ide érkezett hírek szerint *döntés még nem történt*. A Magyar Szó mindamellett fenntartja értesülését, hogy a *kiegyezés megtörtént* és hozzáteszi, hogy a valuterendezés ügyében nem sikerült a megegyezés, mivel ebben a kérdésben Ausztria nehézségeket támaszt.

Letartóztatott álherceg.

Bécs, okt. 7. (*Saját tudósítónk távirata.*) Egyik előkelő szállóban ma letartóztatott egy fiatal embert, aki *Brogie Guy* hercegnek adta ki magát és ezen a néven számos csalást követett el.

Leégett cementgyár.

Temesvár, okt. 7. (*Saját tudósítónk távirata.*) A Józsefvárosban az éjjel Goldstein Fülöp cementgyárában tűz ütött ki, a mely a gyárat és a szomszéd gabonarakarát elhamvasztotta. A kár 40.000 korona.

Gabonatözsde.

Budapest, október 7. (*Saját tudósítónk távirata.*) Déli zárlat. Buzakinálát ki-elégítő, vételkedv jó. Tartott árákou 42.000 métermázsa került forgalomba változatlan árákon. Egyéb gabonanemek változatlanok. Idő: hűvös.

Buza októberre	7.13—14.
" áprilisra	7.25—26.
Rozs októberre	6.31—32.
" áprilisra	6.37—39.
Zab októberre	5.80—81.
" áprilisra	6.08—09.
Tengeri májusra	5.57—58.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Leány férfiruhában.** Igen érdekes ügyet tárgyalt tegnap a kir. törvényszék, olyat, mely nagy ritkán fordul elő a bíróság történetében. Egy fiatal 18 éves leányról, *Alexi Juliánáról* van szó, ki hihetetlen, de mégis megtette azt, hogy egy és fél esztendeig járt férfi ruhában, anélkül, hogy nő voltát sejtették volna; E hosszú idő alatt aztán egész halmazát követte el a lopásoknak és kihágásoknak, úgy, hogy tegnap is 9 rendbeli büneselkménynyel volt vádolva. A büne ott kezdődött, mikor mint 16 esztendőes leány Turán ellopta Sz. Tóth Mária cselédkönyvét és a *Mária* nevet *Mártonna* hamisította. E könyvvel aztán mint hentes elállott Debrecenben *Zelinger Ede*

cimfestőhöz, Innen 10 nap mulva 19 korona 60 fillér ellopása után megszökött, magával vivén a másik hetes *Daróci Jenő* munkakönyvét is. *Daróci* könyvével Budapesten *Steinblüh* Lipótnál állott szolgálatba, de egy napi ottlét után a pénztárt feltörte és 160 koronát ellopott. *Rimaszombat*on egy pékmestertől 5 koronát sikkasztott el, Nyiregyházáról pedig elhajtotta egyik fiakeres kocsiját és lovát, de *Rimaszombat*on elesípték. Az ottani rendőség előtt magát *Daróci Jenő*nek nevezte s vallomását így is írta alá. Azonkívül még több kihágást követett el, a tolvajoknak ez igazán ritka példánya. A tegnapi megtartott tárgyaláson a *Steinblüh* esetét kivéve az összes bűneit beismerte s midőn *Szeőke* elnök kérdezte tőle, hogy miért követte el a bűncselekmények e halmazát, így felelt: Kérem szépen, nagyságos elnök ur, a rossz társaság vitt rá! Mert érdekes az is, hogy *Alexi Juliánna* nagy előszere-ttel csavargott a kóbor komédiásokkal. *Horváth Bálint* kir. alügyész, a bizonyító eljárás befejeztével hatalmas vádbeszédet mondott. Kérte a törvény teljes szigorát alkalmazni, mert — ugymond — a börtön talán megjavítja a fiatal bűnbe tévedt leányt. A királyi törvényszék *Alexi Juliánna*t 8 rendbeli bűncselekményért 8 hónapi börtönnel sújtotta. A büntetésből 3 hónapot kitöltöttek vettek. Az ítélet jogerős. A *Steinblüh*-ügyet külön fogják tárgyalni, mivel a sértett kihallgatása szükségessé vált.

§ **Tolvaj fiu.** *Katona* Lajos kabai fiatal fiu szüleitől ellopott 7 koronát. A királyi törvényszék a vádlottat beismerése alapján öt hat hónapi börtönnel ítélte, melyből 14 napot kitöltöttek vettek. Az ítélet jogerős.

§ **Lopás bosszúból.** *Tóth* Imrét és feleségét nazarénus szomszédja *Kovács József* folyton bosszantotta. *Tóth* aztán bosszúból részeg állapotban felesége tudtával több tárgyat elvitt *Kovács* udvarából. A királyi törvényszék *Tóth*ot 6 hónapi börtönnel és 3 évi hivatalvesztésre ítélte, feleségét azonban felmentette. *Tóth* Imre felebbezett.

§ **Utonálló cigány.** *Balogh* Imre 17 éves cigánylegény ösmeretlen társaival, ösmeretlen károsultaktól a hadházi uton revolverrel fenyegetőzve tarisznyákat, kalapokat s más tárgyakat elrabolt. Mivel társai nem kerültek meg, *Balogh*ot csak lopás vétségében mondta ki a törvényszék bűnösnek s ezért négy hónapi fogságra ítéltek. A büntetésből, mely jogerős, 14 napot kitöltöttek vettek.

(—gy.)

Csodaország.

Egy angol tudós legújabb felfedezése.

Csodaország Kelet-Afrikában van. *Harry Johnston* angol tudós fedezte fel s a következő érdekes dolgokat írja róla:

Százötvenezer négyszögmérföld: a legnagyobb természetű szépségek és legborzalmasabb minisztériumok hazája a *Johnston*-földje. Új ember- és állatfajok egész kiállítását telnék arról a vidékről.

Huszezer láb magas hegy emelkedik ki a síkjából s 100 négyszög mérföldnyi hósvatag van az egyenlítő e táján. Afrika legnagyobb tavát, az egész föld legnagyobb kialudt kráterét, a legnagyobb erdőt s legterjedelmesebb mocsarat fedezte föl az angol tudós azon a vidéken.

A legnagyobb hőség egész Afriká-

ban ott van. Cethalfejű gólyák, őrszarvu zsiráfok a speciálításai az állatvilágának.

A vidék észak-keleti része a forró klíma miatt teljesen lakatlan; még teve sines ott s állati csontoknak nyoma sines. Olyan ez a tájék, mint egy kihalt földrés.

A vidék másik része azonban ennek éppen az ellenkezője: buja, gazdag tenyészet. A növényzet oly termőképes, hogy például egyetlen paradicsombokorról két hónap alatt 3000 gyümölcsöt szedtek.

Legbőségesebben terem a cukornád, dohány, buza és tengeri. Négyféle kaucsukfát fedezett fel *Johnston* és utfajta kávé.

A tropikus klímáról borzalmas dolgokat mond el a könyv. A viharok mindennaposak s esodálatos szabályszerűséggel következnek be. Hajnali három, vagy délutáni három órákor pontosan kitör az orkán *Ugunda* vidékén. Félelmetes egy ilyen viharok a lefolyása, de nagy szükség van rá: nélküle elpusztulna minden élet az izzó forróságban.

Legélénkebb az élet a *Hannigton*-tó körül, a hol *Johnston* becslése szerint több százezer flamingó fészkel. A *Viktoria Nyanza* tájáról a vasut elüzte az oroszlanokat, annál több azonban a zebra, elefánt, orszarvu és antilop. Mint valami óriási trópusi kert, telistele tarka vadállattal és fantasztikus levelű fákkal, bokrokkal, meseországhoz hasonló ez a terület.

Annál kellemetlenebbek azonban a sáskák, a melyek felhőnyi tömegben vándorolnak át a vidéken. elborítják a napot, aztán ráborulnak a földre, szinte eltemetve sokaságukkal mindent. Ezeknek a sáskáknak undorító szaga van, a melyet még az állatok se bírnak kiállani. Még az elefánt is tengeri betegséget kap tőle, jegyzi meg *Johnston*.

A vadászatnak egy különös módját is megfigyelte az angol utazó. A kioppei törzsek — írja a könyvében — a bivalyvadászatra eleven mérges kigyó-

kat használnak. A kigyókat farkuknál fogva odakötik a földre, a merre a bivalyesordák áthaladnak, úgy hogy a kigyó megmarja a rajta átgázoló állatot. Az ekként megmárt bivalynak csak a sebét vágják ki, a többi hust megsűflik. Néha azonban egyik-másik lakmározónak ez az utolsó lakomája.

Regénycsarnok.

A szép színész nő.

A Szabadság számára írta: *Rudnyánszky Gyula*.

Folytatás.

Mennyi keserű napot, mily sok álmatlan éjszakát szereztek ezek a megmegújuló tapasztalatok szegény *Klára*-nak!

Hát még mikor a színészek legyeskedése ellen kellett védekeznie!

— Ugyan ne izélj! Jó, ha fölrodd az ajtóra, hogy idegeneknek tilos a bemenet! De a színész nem idegen. A színész: testvér, apa, jó cimbor, férj és barát egy személyben. Pályatársak közt nevetséges az álszenteskedés!

Igy beszéltek és így is szerettek volna vele bánni.

Nagy időbe került, míg leszoktatta őket azokról a rendes színész-bizalmaskodásokról, melyek bizonyos határig közsátsággá alakítják a színészetet. Tegeződni, esőkolódnai, ölekezni, pikánszójátékokat faragni, kétértelműségek vihogni: ezek *Thalia* fölkeztjei közt oly mindennapi kötelekek, melyeket pályatársnak megbontani vagy éppen elvágni nem szabad!

Szenvedett is e miatt *Klára* eleget.

Különösen *Szeredi Ákostól*, A ripacesos képü bonvivant-hóstól és az igazgatójától.

Szeredi kézzel-lábbal udvarolt neki.

(Folyt. köv.)

Ingyen

adok mindenkinek képes árjegyzéket.

Előre

haladt idény miatt raktáron levő összes áruimat

Gyári

áron bocsájtom a nagyérdemű közönség rendelkezésére.

Áruim

minden bel és külföldi óra és ékszer kereskedőkkel

Versenyképességre.

Ezüst éremmel kitüntetve, versenyképességért, sajátgyártmányu inga óráimért.

Azon felül raktáron tartok: Magy. kir. fémjellel ellátott 14 karatos arany gyűrűket 2 f. 50 któl fölfelé, arany fülbevalókat 1 f. 50 któl fölfelé, karkötőket a legolcsóbbtól a legdrágáig, láncokat, hölgyek és urak részére, ezüst és China-ezüst evőeszközöket, ezüst és China ezüst dísz tárgyakat.

Minek utána azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy egy nagyobb mennyiségű óra és ékszer raktárt olesón megvásárolva én is a n. é. közönségnek azokat minden elfogadható áron elárusítom.

Tisztelettel:

Gasparik Antal,

Chronometer mű-órás, óra készítő, valamint a M. Kir. All. Vasutak szálfője és pályaszerelő. Debreczen, alföldi takarékpénztár épület.

Alkalmi vétel!

Van szerencsém a virágkedvelő közönség szíves tudomására hozni, hogy az őszi idény bekövetkeztével **szobai berendezésre szolgáló**

elő disz-növényeimet

telhalmazott raktárom miatt a legolcsóbb árban bocsátom áruba, mely alkalom megragadását melegen ajánlom a nagyérdemű közönség figyelmébe. Megjegyzem, hogy **növényeim debreczeni vízzel vannak nevelve** s így tartósság tekintetében minden máshonnan hozottat felülmúlnak.

A vásár alkalmával növényeimet a **városház előtti téren** fogom árulni.

Kifogástalan minőségű

jacint és tulipán-hagymáim

megérkeztek.

Kertészeti telepem meglátogatását

kérem!

Kiváló tisztelettel

PACZELT JÁNOS

mag- és virágkereskedő.

Mennyasszonyi és nyoszolói események a legolcsóbb ártól teltelek.

Temetési diszítések és koszorúk!

Finom izlés! — o — o — o — o

o — o — o — Pontos kiszolgálás.

Nőknek ingyen.

igy hirdetnek mindenféle értéktelen dolgokat.

Hanem én ajánlom, hogy mindenki vegyen az általam feltalált s a legjobbnak bizonyult

Poloska irtó szert,

mely a legbiztosabb szer a világon, mert nem csak a poloskát, hanem a petéit is tökéletesen kiirtja.

1 üveg 1/2 liter 7 korona,
1 " 1 " 13 korona.

Kézpénz fizetés mellett.

Tisztelettel:

Schwartz Izsó

Debreczen, Zugó-utca 5. szám.

Haszonbérlet.

H.-Nádudvaron, Kaba vasuti állomáshoz közel, gazdasági épületekkel és lakással ellátott

ezer kis holdas birtok,

melynek egyik fele a „Bojaron“ a másik a „Sósleken“ fekszik, 1903. év őszétől haszonbérbe adatik.

Érdeklődők részletes fölvilágosítást **Dr. Igaz Pál** békési ügyvédtől nyerhetnek.

Debreczen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész-féle balzsam

Közegészségügyi hatóságilag megvizsgálva és véleményezve. A palaczk felszerelése a kereskedelmi törvény védjegy oltalmába részesül.

Ezen balzsam úgy belsőleg, mint külsőleg használ és pedig: 1. még eddig el nem ért hatású gyógyszer a tüdő és mell minden betegségeinél, enyhíti a hurutot, csillapítja a kihányást, eltávolítja a fájó köhögést és idült fájalmakat is gyógyít. 2. Kiválóan használ torokgyulladásnál, rekedtségnél és Minden nyakbetegségekben stb. 3. Teljesen eltávolít minden lázt. 4. Meglepően gyógyítja a gyomorgörcsöket, kólikát és szaggatásokat. 5. A könnyű székélést elősegíti és a vért valamint a vesét tisztítja eltávolítja a lépkórt, a buskomorságot, elősegíti az étvágyat és emésztést. 6. Kitűnően használ fogfájásoknál, odvas fogaknál megszünteti a szájbűzt, minden fog- és szájbetegségeknél, eltávolítja a felbőfögést. 7. Kitűnően használ külsőleg, mint csodagyógyszer minden sebeknél, égéseknél, fagyott tagokra, megszünteti a fejfájást, zugást, szaggatást, köszvényt, fülbajt stb.

Figyeljünk mindig pontosan a fenti zöld angyal védjegyre!

Hamisításoktól legjobban megóvhatjuk magunkat, ha *közvetlenül* a gyárból rendelünk eredeti karton csomagokban. — Az osztrák-magyar birodalom bármely postaállomására küldve, 12 kis vagy 6 duplaüveg ára 4 korona. Bosznia vagy Herzegovinába 4 korona 60 fillér. Megrendelések csak a pénz előleges beküldése vagy részletfizetés mellett eszközöltnek.

Miért szenved Ön! mikor a biztos gyógyulásra bármiféle és bármilyen régi sebeknél biztos kiírása van és a csaknem mindig fájdalmas és veszélyes műtéket sőt egyes tagok levágását is kikerülhet.

Thierry A. gyógyszerész százlevelű rózsabalzsamával

egyedül valódi — mely rendkívül szívóerővel bír s a sebek gyógyításában, valamint a fájdalmak egyhítésében utól érhetetlen. A valódi százlevelű rózsabalzsam használható:

A gyermekágyas nő mellbajánál, tejgyülemlésnél, mellkeményedésnél, orbáncz mindennemű sérelmek láb- vagy csontsebesülések, sebek, genyedség, dagadt lábak sőt csontszu ellen; ütes-, szurás-lő-, vágás és zuzódási sebek ellen. Használható minden idegen részek, u. m. üveg-, faszálka, homok, szilánk és tüskék eltávolítására. Mindennemű daganat, kinövés, pokolvar, ujjaképződés, sőt rákbetegség ellen, szemölcs, körömdaganat, hólyag- és feldörzsölt lábak gyógyítására. Mindennemű égési sebek, fagyott testrészek, betegeknél hosszas fekvés által támadt sebek, nyakdaganat, vértorlódás, fulzugás és a gyermekeknél előforduló kisebesedések, ellen stb.; a szétküldés kizárólag az összeg előleges beküldése mellett eszközöltnetik. 2 tégely, csomagolás, szállítólevél és bérmentes megküldéssel 3 kor. és 50 fill.

Számos bizonyítvány áll rendelkezésre. Figyelmeztetek mindenkit a hatástalan hamisítványok megvételétől s kérem szigorúan arra ügyelni, hogy minden tégelyen a fenti védjegy és czégnak „Thierry A. őrangyal-gyógyszertára Pregradában“ belevetve kell lenni. E két gyógyító erejére nézve felülmulhatatlan szer sohase romlik meg, de sőt ellenkezőleg minél régiebbek, annál értékesebbek és hatásosabbak, nem árt nekik se a hideg, se a meleg, azért bármely időszakban használhatók. Csaknem mindig biztos sikerrel járnak, különösen míg az orvos megérkezik, természetesen soha se szabad másféle hamisításokhoz vagy sokszorosan ajánlott hatástalan és értéktelen pótszerekhez nyulni, melyekért csak haszontalanul dobjuk ki a pénzünket, de maradjunk meg mindig a régi, kipróbált, olesó megbízható s amellyel teljesen ártalmatlan, világhírű szer mellett, melyeket minden családnál előforduló esetőségekre mindig készletben kellene tartani. A hol a valódiság minden felsorolt jeleivel ellátva nem volna kapható, egyszerűen rendeljük közvetlenül az alábbi cím alatt:

Thierry Adolf LIMITED őrangyal-gyógyszertárától, Pregrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Központi raktár:

Budapesten Török J.; Zágrábban Mittelbach S.; és Bécsben Brady C. gyógyszertárában.

Keil-lakk

legkitűnőbb mázoló-szer puha padló számára.

1 nagy palaczk ára frt. 1.35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Szagtalan

padló-viasz „Gloria“

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára.

Arany-fénymáz

képekreték stb. bearanyozására.

1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére.

1 doboz ára 45 kr — Mindenkor kapható:

Szent-Királyi Tivadar czégnél Debreczenben.